

LIEKSA 15 JOKELA

Kivikautisen mahdollisen asuin-
paikan koekaivaus
K. Katiskoski 1992

JOHDANTO

Lieksan Vuonislahden kylässä tehtiin syyskuussa 1992 parin päivän aikana vähäistä koekuopitusta aiemmin tunnetulla mahdollisella Joke-
lan (n:o 15) kivikautisella asuinpaikalla. Varsinaisena pääkaivaus-
kohteena oli Ala-Kelvän Haasiinniemen kivikautinen asuinpaikka (ks.
kaivauskert. LIEKSA 25 HAASIINNIEMI). Työ tehtiin valtion työllis-
syytyöohjelman varoilla.

Asuinpaikkaan viittaavia kvartseja oli löytynyt rantahiekasta Maarit
Lönnerbergin inventoidessa Pielisjärven muinaisjäänöksiä v. 1971 (ks.
Lönnerbergin Pielisjärven inv. -kert. v:lta 1972, kohde 15). Vuonna
1991 löytyi paikan tarkastuksessa lisäksi muutamia kvartsi-iskoksia.
Vähäisellä koekaivauksella pyrittiin lähinnä tarkistamaan, onko pai-
kalla enää asuinpaikan merkkejä, vai onko tämä mahdollisesti koko-
naan tuhoutunut.

Helsingissä 15.4. 1993



Kaarlo Katiskoski

ARKISTOTIEDOT**LIEKSA 15 JOKELA**

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus 1992

Kylä: Vuonislahti

Tila: Kyöstilä Rn:o 7:50, om. Kyösti Nevalainen, os. Vuonislahdent.
194, 81590 VUONISLAHTI ja Aurinkoranta Rn:o 7:55, om. Liek-
san kaupunki.

Peruskartta: 4331 03 VUONISJÄRVI (1982)

Koordinaatit: x=7004 28, y=4500 16, z=95

Kaivausalueelta tulleet löydöt: KM 27754 (kvartsi-iskos)

Aikaisemmat löydöt: KM 18677:1 (kvartseja), KM 27124:1-2 (kvartseja)

Yleiskartta koko Rekiniemen alueelta 1:2000, s. 5

Yleiskartta koekuopitusalueelta 1:1000, s. 6

Diapositiivi 27014

KAIVAUSALUEEN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Tutkimuskohde sijaitsee linnuntietä runsas 18 km etelään Lieksan kirkolta Pielisen itärannan ja Jauhiaisien välisen Rekiniemen länsireunassa. Kvartsilöydöt ovat Joensuu-Kontiolahti rautatien ja maantien länsipuoliselta hiekkarannalta. Lönnbergin löytämät kvartsit ovat hietikon pohjoispäästä, myöhemmät etelämpää, matalan niemekkeen kohdalta ja sen eteläpuolelta, muutaman kymmenen metrin matkalta. Kaivausalue on matala ja tasainen mäntyä ja pensaikkoa kasvava hiekkakangas, jonka leveys maantien ja avoimen hiekkarannan välissä on ainoastaan 10-30 m. Rekiniemen keskiosa on aikoinaan ollut korkea harju, jonka soravarat on suurimmaksi osaksi käytetty vuosisadan alkupuolella rautatien rakentamiseen.

Myös muualta Rekiniemen alueelta on kivikautisia löytöjä; kvartseja n. 400 m koilliseen (KM 27125 REKINIEMI) ja maanomistajan hallussa oleva perunapellosta löytynyt kivitaltta, n. 200 m itään Jokelan löytöpaikasta. Viimeksi mainitulla alueella on myös havaintoja mahdollisista kvartsi-iskoksista. Tätä aluetta ei ole kuitenkaan lähemmin tarkastettu. Pintalöytöjen havaintokohdat on merkitty yleiskarttaan 1:2000.

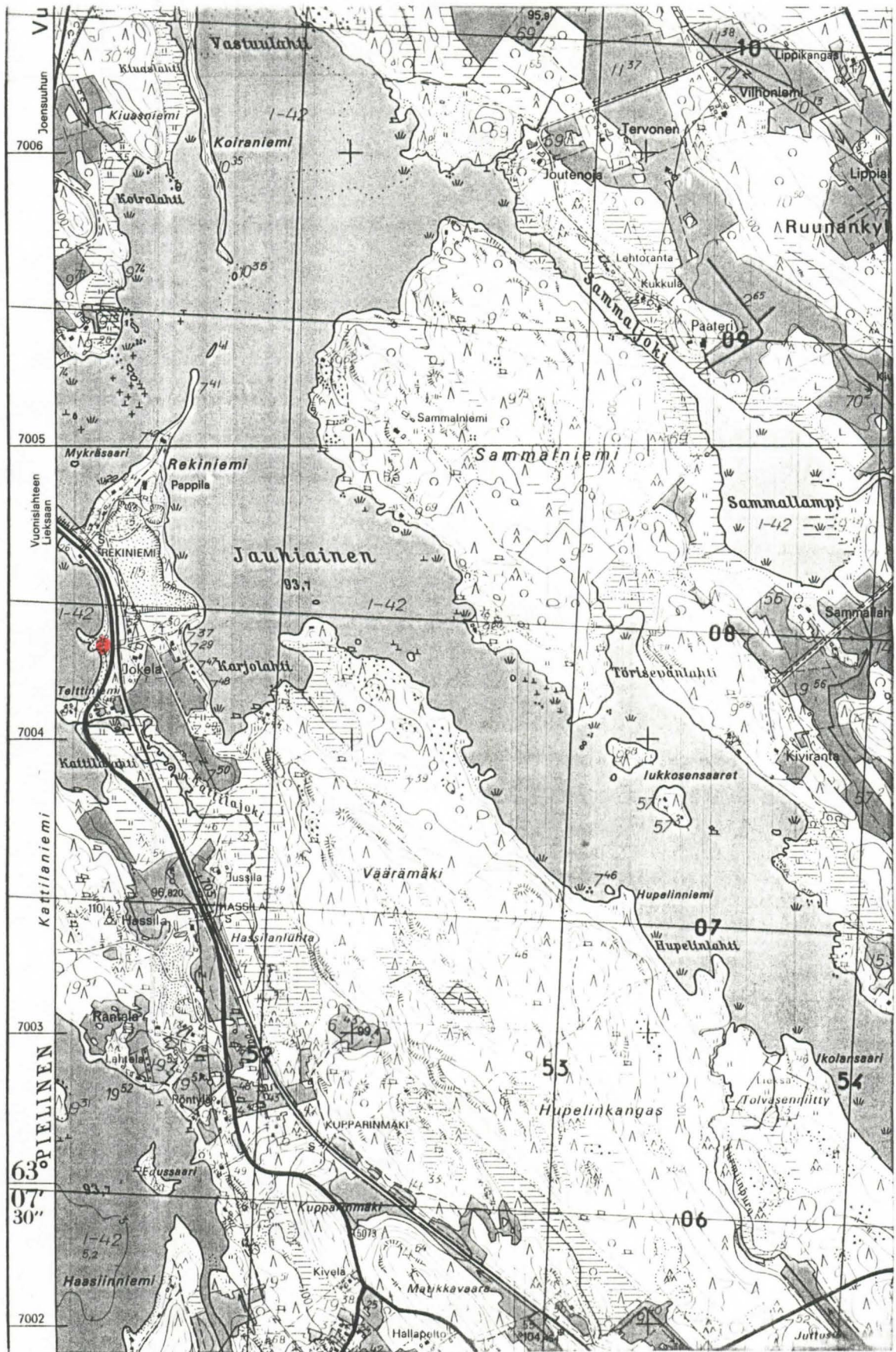
KAIVAUS JA SEN TULOKSET

Koekaivausalueeksi valittiin 1990-luvun pintalöytöjen kohta mainitun rannan niemekkeen kohdalla. Maantien ja hiekkarannan väliselle tasisaiselle kankaalle paalutettiin rannan suuntainen peruslinja, jolle kaivettiin kolme kpl. neliömetrin suuruisia koekuoppia. Linjalle ja sen länsipuolelle kaivettiin lisäksi 8 lapionpiston suuruisia koekuoppia, yleensä 10 m välein. Kuopitetun alueen pituus oli n. 90 m. Lisäksi pari lapionpistoja tehtiin erilleen pohjoisemmaksi. Koko kuopitetun alueen pituus oli n. 150 m rannan suunnassa. Kuopitetulta alueelta tehtiin yleiskartta 1:1000, minkä lisäksi Lieksan kaupungin tekemää kaavakarttaa apuna käyttäen piirrettiin yleiskartta 1:2000 lähes koko Rekiniemen alueelta.

Ainoastaan yksi kvartsi-iskos löydettiin yhdestä koekuopasta (1). Tämä löytyi 3 kerroksesta (10-15 cm syvyydestä), joka on liitettävissä paikalle myöhään huuhtoutuneeseen tai kerrostuneeseen tulvatai "dyynihiekkaan". Kaikissa koekuopissa oli samanlainen tai samantyyppinen kehittymätön maannosprofiili. Alkuperäinen maanpinta näytti olevan vaihtelevan paksuisen tulvahiekan peittämänä, yleensä useamman kymmenen cm:n syvyydessä. Sen sijaan erilliset pohjoisimmat koepistot olivat normaalissa podsolimaannoksessa. Täällä koskematon alue maantien ja rantatörmän välissä oli kapeimmillaan. Kvartsi-iskosta lukuun ottamatta asuinpaikan kulttuurikerrokseen viittaavaa ei ollut havaittavissa. Myöskään rantahiekassa ei nyt havaittu löytöjä. Aiemmat v. 1991 syksyllä rantahiekasta löytyneet kvartsit ovat n. 15-30 m koekuopasta 1.

Vaikka paikalla tehty koekuopitus oli varsin vähäinen, se kuitenkin osoittaa asuinpaikan merkkien vähäisyyttä. Mahdollisesti paikalla on ollut lyhytaikainen tai tilapäinen asuinpaikka, joka järvenpinnan vaihteluissa on huuhtoutunut tai peittynyt myöhemmin kasautuneisiin hiekkakerrokseen. Pohjoisosassa tämä on mahdollisesti sortunut tai jäänyt maantien ja rautatien alle. Rekiniemen alueen muiden löytöjen perusteella niemessä on ollut useampia kivikautisia asuinpaikkoja. Näiden mahdollisesti säilyneiden osien tarkempi paikallistaminen vaatisi laajempia koekaivauksia. Syksyllä 1992 tällaisiin ei ollut mahdollisuutta.

LIEKSA 15 JOKELA



ote peruskartasta 4331 03
 VUONISJÄRVI (1976)

● kaivauspaikan koordi. x=7004 28, y=4500 16, z=95

LIEKSA 15 JOKELA K. KATISKOSKI 1992

YLEISKARTTA 1.
mk 1:2000  40m

piirt. M. Simes

Rajattu alue on tutkimusalue vuonna 1992,
yleiskartassa 2 alue piirretty 1:1000

Karttapohjana käytetty Lieksan kaupungin kaavakarttaa.

 ointaläytöjä

